

معاونت پژوهش‌های
کاربردی

سازمان

نظرات استدلالی

طرح شفافیت قوای سه‌گانه، دستگاه‌های اجرایی و سایر نهاده‌ها (مرحله ششم)

شماره مسلسل: ۴۰۳۲۰۳۲

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۶/۱۸

باسمه تعالی

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

طرح شفافیت قوای سه گانه، دستگاه‌های
اجرایی و سایر نهادها (مرحله ششم)

تاریخ تصویب: ۱۴۰۲/۱۱/۰۸

کد خزانه: ۴۰۳۲۰۳۴
۱۴۰۲/۰۶/۱۸

تاریخ نظر شورای نگهبان: ۱۴۰۲/۱۲/۰۹

پژوهشکده شورای نگهبان

باسمه تعالی

طرح شفافیت قوای سه‌گانه، دستگاه‌های اجرایی و سایر نهادها (مرحله ششم) درباره‌ی مصوبه

طرح «شفافیت قوای سه‌گانه، دستگاه‌های اجرایی و سایر نهادها»، در تاریخ ۱۴۰۱/۳/۱ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. شورای نگهبان با بررسی این مصوبه در مورخ ۱۴۰۱/۳/۱۱، مفاد آن را مغایر با موازین شرعی و قانون اساسی تشخیص داد. سپس مجلس شورای اسلامی در راستای تأمین نظر شورای نگهبان، در تاریخ ۱۴۰۱/۵/۱۱، اصلاحاتی را در این مصوبه اعمال کرد. شورای نگهبان بررسی مصوبه‌ی اعاده شده را در دستور جلسه‌ی مورخ ۱۴۰۱/۶/۲ قرار داد و مجدداً مفاد آن را در مواردی مبهم و واجد اشکال قانون اساسی شناخت.

مجدداً مجلس در تاریخ ۱۴۰۱/۷/۲۰ اصلاحاتی را در مصوبه اعمال کرد. شورا پس از بررسی مصوبه‌ی اعاده شده در جلسه‌ی مورخ ۱۴۰۱/۷/۲۷، همچنان مفاد آن را واجد اشکال و ابهام دانست. در مرحله‌ی چهارم، مجلس شورای اسلامی برای بار دیگری در تاریخ ۱۴۰۱/۸/۱۷ اصلاحاتی را در مصوبه اعمال و در دو مورد بر نظر سابق خود اصرار ورزید. شورا پس از بررسی مصوبه‌ی اعاده شده در تاریخ ۱۴۰۱/۹/۲، با توجه به اصرار مجلس همچنان دو ماده از مصوبه را واجد اشکال دانست.

در مرحله‌ی پنجم، با توجه به اصرار مجلس شورای اسلامی در مرحله‌ی قبل و ارجاع موضوعات مورد اختلاف بین مجلس و شورای نگهبان به مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای نگهبان در این مرحله ایراد یا ابهام جدیدی را متوجه مصوبه ندانست، اما هیئت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام، مطابق استجازه‌ی صورت گرفته از مقام معظم رهبری، برخی از مواد مصوبه را خلاف سیاست‌های کلی نظام تشخیص داد و بر همین مبنا مغایرت مصوبه با قانون اساسی از سوی شورای نگهبان در تاریخ ۱۴۰۲/۶/۱۳ به مجلس شورای اسلامی اعلام شد.

در مرحله‌ی ششم، مجلس شورای اسلامی در جلسه‌ی علنی مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۸ اصلاحاتی را در مصوبه اعمال کرد و به موجب نامه‌ی شماره ۷۵۹/۹۱۶۳۹ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۶ به شورا ارسال کرد. شورا نیز پس از بررسی مصوبه‌ی اعاده شده در جلسه‌ی مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۵ مفاد آن را مغایر با قانون اساسی و واجد ابهام دانست و نظر خود در این خصوص را به موجب نامه‌ی شماره ۱۰۲/۴۰۹۰۷ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۹ به مجلس شورای اسلامی ارسال کرد.

«نظرات استدلالی شورای نگهبان در خصوص طرح شفافیت قوای سه‌گانه، دستگاه‌های اجرایی و سایر نهادها (مرحله ششم)»

ماده ۱-

دستگاه‌ها، نهادها، سازمان‌ها و مؤسسات مشمول این قانون عبارتند از:

الف- ...

[در بند «پ» ماده (۱) عبارت «سازمان قضائی نیروهای مسلح» حذف می‌شود.]

پ- قوه قضائیه شامل دادگستری و مراجع قضائی مانند دادگاه انقلاب و دادسرا، دیوان عالی کشور، دادستانی کل و نیز تمامی سازمان‌ها، مؤسسات و شرکت‌های تابع یا وابسته به آن‌ها از جمله سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، سازمان بازرسی کل کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و همچنین شوراهای حل اختلاف و نهادهای تحت نظر قوه قضائیه مانند مرکز و کلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه، کانون‌های وکلای دادگستری، کانون کارشناسان رسمی دادگستری، کانون سردفتران و دفتریاران، کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضائی

ت- ...

▪ دیدگاه عدم مغایرت

براساس بند (پ) این ماده، دستگاه‌ها و نهادهای زیر مجموعه‌ی قوه‌ی قضائیه مشمول احکام این قانون دانسته شده‌اند. این موضوع در مرحله‌ی قبل توسط شورای نگهبان مغایر با قانون اساسی و موازین شرع شناخته نشده است، اما هیئت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام این ماده را به دلیل عدم توجه به نیازهای واقعی و ارزیابی آثار اجرای قانون مغایر اجزاء (۲) و (۶) بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری دانسته است. اصلاح صورت گرفته در بند (پ) ماده (۱) مصوبه‌ی حاضر، مغایرتی با قانون اساسی و موازین شرعی ندارد.

▪ نظر شورای نگهبان

ماده (۱)، با توجه به اصلاح به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

* * *

ماده ۲-

[در صدر ماده (۲) پس از عبارت «مشمولان این قانون موظفند» عبارت «حداکثر ظرف چهار ماه لازم الاجرا شدن این قانون» اضافه شده و تبصره (۲) به شرح زیر اصلاح و تبصره (۳) حذف می‌شود:]
مشمولان این قانون موظفند حداکثر ظرف چهار ماه از لازم الاجرا شدن این قانون داده‌ها و اطلاعات ذیل را که مربوط به آن دستگاه می‌باشد، از طریق سامانه‌های مربوط به خود منتشر کرده و در دسترس عموم قرار دهند:

الف - ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- در صورتی که به تشخیص رئیس دستگاه اجرایی ذی‌ربط یا وزیر مربوط انتشار تمام یا بخشی از داده‌ها و اطلاعات موضوع این ماده مغایر امنیت ملی یا مصالح عمومی بوده و یا ایجاد مخاطرات اقتصادی برای کشور نماید، رئیس دستگاه اجرایی ذی‌ربط یا وزیر مربوط ضمن ممانعت از انتشار آن، مراتب را همراه با دلایل مستند و مستدل جهت تعیین تکلیف به کارگروه شش نفره که از اعضای ذیل تشکیل می‌شود، اعلام می‌نماید:

الف- وزیر اطلاعات و معاون حقوقی رئیس‌جمهور (به عنواننمایندگان قوه مجریه)ب- دو نفر به انتخاب رئیس قوه قضائیهپ- دو نفر از اعضا کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها به انتخابمجلس شورای اسلامی

جلسات کارگروه با حضور حداقل پنج نفر از اعضاء رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن با رأی اکثریت معتبر است. این کارگروه موظف است حداکثر ظرف سه ماه در خصوص درخواست فوق اعلام نظر نماید. در صورت نیاز این مهلت برای دو ماه قابل تمدید است. عدم تصمیم‌گیری و اعلام نظر از سوی این کارگروه در مهلت مذکور، به منزله عدم تأیید درخواست تلقی شده

و رئیس دستگاه ذی ربط یا وزیر مربوط موظف است نسبت به انتشار داده‌ها و اطلاعات موضوع این ماده اقدام نماید. به جز موارد فوق، در مواردی که به تقاضای بالاترین مقام دستگاه اجرایی همراه با دلایل مستند و مستدل و تشخیص هر یک از رؤسای قوای سه گانه انتشار داده‌ها و اطلاعات موضوع این ماده و مرتبط با آن دستگاه، مغایر مصالح عالی نظام باشد، تصمیم‌گیری در این خصوص حسب مورد صرفاً با رئیس قوه مربوط است.

▪ دیدگاه مغایرت

الف) ترکیب کارگروه شش نفره‌ی موضوع تبصره‌ی (۲) این مصوبه از سه جهت مغایر با قانون اساسی به نظر می‌رسد: اولاً از هریک از قوای سه گانه، دو نفر در کارگروه مذکور عضویت دارند و جلسات کارگروه با حضور حداقل پنج نفر رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن با رأی اکثریت معتبر است. حال سازوکار و ترکیب پیش‌بینی شده در کارگروه، منجر به این می‌شود که افرادی از سایر قوا در امور اجرایی قوای دیگر دخالت کنند. این موضوع مغایر حکم اصل (۵۷) قانون اساسی مبنی بر مستقل بودن قوا از یکدیگر است. ثانیاً بر اساس اصل (۶۰) قانون اساسی، اعمال قوه مجریه باید از طریق رئیس جمهور و وزرا انجام شود. این در حالی است که ترکیب و سازوکار تصمیم‌گیری کارگروه مزبور به نحوی است که منجر به دخالت نمایندگان قوای مقننه و قضائیه در امور اجرایی و جاری قوه مجریه می‌شود و بر همین مبنا، ترکیب کارگروه مذکور مغایر اصل (۶۰) قانون اساسی است. ثالثاً منطبق بر حکم تبصره (۲)، در تشکیل جلسات این کارگروه، وزیر اطلاعات و معاون حقوقی رئیس جمهور شخصاً باید حضور داشته باشند و حتی امکان معرفی نماینده نیز برای آنان پیش‌بینی نشده است. با توجه به وظایف گسترده‌ی که بر عهده افراد مذکور است، عملاً امکان حضور در جلسات را نخواهند داشت. به خصوص اینکه دایره شمول این قانون گسترده است و بسیاری از دستگاه‌ها نیز به دنبال استثنا شدن از انتشار داده‌ها و اطلاعات خود هستند و این موضوع باعث می‌شود که موارد متعددی جهت رسیدگی به این کارگروه ارجاع شود و جهت تعیین تکلیف موارد ارجاعی به کارگروه نیاز به تشکیل جلسات متعددی خواهد بود. در نتیجه در نظر گرفتن ترکیب مورد نظر مغایر نظام اداری صحیح موضوع بند (۱۰) اصل سوم قانون اساسی است. ضمن اینکه نصاب اعضاء برای رسمیت یافتن جلسات کارگروه، پنج عضو در نظر گرفته شده است و در این حالت اگر دو نفر از اعضا در این کارگروه غیبت کنند، کارگروه مذکور تشکیل نخواهد شد و در

نتیجه دستگاه مذکور موظف به انتشار اطلاعاتی است که حسب تشخیص خود مغایر امنیت ملی یا سایر موارد بوده است. حتی ممکن است دو قوه در موضوعی با یکدیگر اختلاف داشته باشند، در این حالت نمایندگان قوه‌ای که تمایل به انتشار داده‌ها و اطلاعات دارند در جلسه حضور پیدا نمی‌کنند و قوه‌ی دیگر مجبور به انتشار اطلاعات خواهد شد.

ب) مطابق حکم ذیل تبصره‌ی (۲)، در مواردی که به تقاضای بالاترین مقام دستگاه اجرایی و تشخیص هر یک از رؤسای قوای سه‌گانه، انتشار داده‌ها و اطلاعات مغایر مصالح عالی نظام باشد، تصمیم‌گیری صرفاً با رئیس قوه مربوط است. با توجه به اینکه بسیاری از دستگاه‌ها به دنبال استتار شدن از انتشار داده‌ها و اطلاعات خود هستند و بر همین مبنا موارد متعددی جهت تصمیم‌گیری به رؤسای قوای سه‌گانه و به خصوص رئیس‌جمهور ارجاع خواهد شد و احتمال شکل‌گیری تشکیلات غیرضرور برای تصمیم‌گیری در این خصوص زیاد می‌شود؛ لذا حکم ذیل تبصره‌ی (۲) مغایر بند (۱۰) اصل سوم قانون اساسی است.

▪ دیدگاه ابهام

الف) در ذیل تبصره (۲)، تصمیم‌گیری در خصوص عدم انتشار داده‌ها و اطلاعات دستگاه‌ها در موارد «مغایر مصالح عالی نظام» با رئیس قوه مربوط است. عبارت «مصالح عالی نظام» مفهومی فاقد تعریف و قابل تفسیر به هر شکلی است و از این جهت واجد ابهام است و همچنین مشخص نیست با مفاهیم مشابهی مانند «مصالح عمومی» که در صدر ماده ذکر شده است، چه تفاوت‌هایی دارند.

ب) در صدر تبصره‌ی (۲)، از جمله قیدهایی که باعث عدم انتشار داده‌ها و اطلاعات می‌شود؛ مغایر امنیت ملی یا مصالح عمومی بودن است. در برخی موارد ممکن است داده‌ها و اطلاعات منتشرشده مغایر امنیت ملی یا مصالح عمومی نباشد، اما اسرار محرمانه و شخصی افراد یا شرکت‌های تجاری باشد و انتشار آنان منجر به تضییع حقوق اشخاص حقیقی و یا حقوقی خصوصی شود. به طور مثال و براساس بندهای (ج) و (چ) ماده (۲) این مصوبه،^۱ اگر

۱. ماده (۲) مصوبه‌ی حاضر: «ماده ۲- ...

فرصت‌های سرمایه‌گذاری و همکاری به نحوی منتشر شود که منجر به افشای اسرار شرکت‌های تجاری خصوصی شود، واجد اشکال شرعی است یا اگر تحت عنوان انتشار فرصت‌های به‌کارگیری و جذب نیروی انسانی اطلاعات شخصی افراد به نحوی منجر شود که آبرو و حیثیت افراد مورد خدشه قرار گیرد، خلاف شرع است. لذا اگر قیود امنیت ملی و مصالح عمومی، شامل امنیت شخصی افراد نیز شود، حکم این مصوبه واجد ایراد نیست، اما اگر قیود مذکور شامل امنیت شخصی اشخاص نشود، حکم این تبصره، خلاف موازین شرع است.

▪ نظر شورای نگهبان

۱- در ماده (۲)،

۱-۱- ترکیب کارگروه مذکور در تبصره (۲) اصلاحی، مغایر اصول (۵۷)، (۶۰) و بند (۱۰) اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

۱-۲- در تبصره (۲) اصلاحی، سازوکار تشخیص استثنائات مذکور از حکم قانون توسط رئیس قوه مربوط، مغایر بند (۱۰) اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

۱-۳- ذیل تبصره (۲) اصلاحی، عبارت «مصالح عالی نظام» با توجه به فقدان تعریف قانونی و روشن نبودن مفهوم، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۱-۴- تبصره (۲)، از این جهت که آیا موارد مغایر امنیت ملی و مصالح عمومی، شامل مصادیقی از امنیت شخصی مانند امنیت عرض و حیثیت اشخاص می‌شود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

***

ماده ۳- ...

[تبصره (۱) ماده (۳) به شرح زیر اصلاح می‌شود:]

→

ج- فرصت‌های سرمایه‌گذاری و همکاری در قالب‌های مشارکت و شرایط استفاده از این فرصت‌ها

چ- فرصت‌های اشتغال و به‌کارگیری و جذب نیروی انسانی و شرایط آن

تبصره ۱- آیین‌نامه اجرایی نحوه شمول احکام این ماده بر شوراهای اسلامی شهرهای زیر بیست هزار نفر جمعیت و شوراهای اسلامی روستا مشتمل بر بازه زمانی انتشار اطلاعات موضوع این بند تا حداکثر شش ماه و کیفیت انتشار عمومی آن، حداکثر ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزیر کشور تصویب و ابلاغ می‌شود.

[تبصره (۲) ماده (۳) حذف و تبصره (۳) با اصلاح شماره آن به تبصره (۲) به شرح زیر اصلاح گردیده و شماره تبصره‌های بعدی متناسباً اصلاح می‌شود:
الف- عبارت «یا مخاطرات اقتصادی ایجاد شود» بعد از عبارت «مصالح عمومی ایجاب نماید» اضافه می‌شود.

ب- عبارت «آرای مأخوذه از اعضا برای تشخیص این موارد به تفکیک اسامی موافق، مخالف، ممتنع و کسانی که در رأی‌گیری شرکت نکرده‌اند، در پایگاه اطلاع‌رسانی مشمولان این قانون منتشر می‌شود» حذف می‌شود.

پ- عبارت «در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی، اصل بر انتشار آرای نمایندگان است. در صورتی که انتشار آرای نمایندگان در خصوص مصوبات کمیسیون‌ها به تشخیص هیئت رئیسه کمیسیون و مصوبات صحن به تشخیص هیئت رئیسه مجلس، مغایر امنیت ملی یا مصالح عمومی یا موجب مخاطرات اقتصادی تشخیص داده شود، از شمول این تبصره مستثنی است و در این صورت هیچ کس حق انتشار آرای مذکور را ندارد. آرای مأخوذه از هیئت رئیسه مجلس برای تشخیص این موارد به تفکیک اسامی موافق، مخالف، ممتنع و کسانی که در رأی‌گیری شرکت نکرده‌اند، صرفاً برای اطلاع نمایندگان مجلس شورای اسلامی منتشر می‌شود.» به انتهای تبصره اضافه می‌شود.]

تبصره ۲- در مواردی که امنیت ملی یا مصالح عمومی ایجاب نماید یا مخاطرات اقتصادی ایجاد شود به پیشنهاد رئیس یا یک‌سوم اعضاء و تصویب اکثریت اعضای مشمولان این قانون، مشروح مذاکرات و آرای مأخوذه از اعضا منتشر نمی‌شود. در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی، اصل بر انتشار آرای نمایندگان است. در صورتی که انتشار آرای نمایندگان در

خصوص مصوبات کمیسیون‌ها به تشخیص هیئت رئیسه کمیسیون و مصوبات
صحن به تشخیص هیئت رئیسه کمیسیون و مصوبات صحن به تشخیص
هیئت رئیسه مجلس، مغایر امنیت ملی یا مصالح عمومی یا موجب مخاطرات
اقتصادی تشخیص داده شود، از شمول این تبصره مستثنی است و در این
صورت هیچ کس حق انتشار آرای مذکور را ندارد. آرای مأخوذه از هیئت
رئیسه کمیسیون‌ها و هیئت رئیسه مجلس برای تشخیص این موارد به تفکیک
اسامی موافق، مخالف، ممتنع و کسانی که در رأی‌گیری شرکت نکرده‌اند،
صرفاً برای اطلاع نمایندگان مجلس شورای اسلامی منتشر می‌شود.

▪ دیدگاه عدم مغایرت

مجلس شورای اسلامی در ماده (۳) مصوبه‌ی سابق، مجمع تشخیص مصلحت نظام و
هیئت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام را مکلف کرده بود که مشروح
مذاکرات و آرای مأخوذه خود را منتشر کنند. شورای نگهبان در مرحله‌ی نخست، شمول
حکم نسبت به مجمع و هیئت عالی را مغایر با اصول (۱۱۰) و (۱۱۲) دانست. حال که در
مصوبه‌ی حاضر مجمع تشخیص و هیئت عالی نظارت از شمول این بند خارج شده‌اند، ایراد
سابق شورا که در مراحل قبل اصلاحی در مورد آن صورت نگرفته بود، رفع شده است.

▪ دیدگاه ابهام

الف) مطابق حکم صدر تبصره (۱)، آیین‌نامه اجرایی «نحوه شمول احکام» این ماده بر
شوراهای اسلامی شهرهای زیر بیست هزار نفر جمعیت و شوراهای اسلامی روستا توسط وزیر
کشور تصویب و ابلاغ می‌شود. با توجه به عبارت «نحوه شمول احکام» گستره موضوعی آیین‌نامه
اجرایی مذکور در این تبصره ابهام دارد و مشخص نیست مقصود این است که نحوه‌ی تعیین
مصادیق مشمول این ماده توسط آیین‌نامه اجرایی باشد یا نحوه‌ی اجرای این ماده و مواردی مانند
تعیین «بازه زمانی انتشار اطلاعات» و «کیفیت انتشار عمومی آن» در آیین‌نامه تعیین شود. با توجه
به اینکه قید زیر بیست هزار نفر جمعیت در ادامه‌ی عبارت «نحوه شمول احکام این ماده» آمده
است؛ لذا دایره شمول مشخص شده است و به نظر می‌رسد که مقصود از حکم این تبصره
آیین‌نامه‌ی نحوه‌ی اجرای این ماده بوده است. به نظر می‌رسد که اگر عبارت «نحوه شمول احکام»
حذف شود خللی به متن قانون وارد نمی‌شود و ابهام مذکور نیز رفع خواهد شد.

ب) به موجب تبصره (۲) اصلاحی، مشروح مذاکرات و آراء مشمولان این قانون در مواردی که امنیت ملی یا مصالح عمومی ایجاب نماید یا مخاطرات اقتصادی ایجاد شود، منتشر نمی‌شود. در برخی موارد ممکن است داده‌ها و اطلاعات منتشر شده مغایر امنیت ملی یا مصالح عمومی نباشد، اما اسرار محرمانه و خصوصی اشخاص حقیقی یا حقوقی باشد و انتشار آنان منجر به تضییع حقوق آنان شود. اگر قیود امنیت ملی و مصالح عمومی، شامل امنیت شخصی افراد نیز شود، حکم این مصوبه واجد ایراد نیست، اما اگر قیود مذکور شامل امنیت شخصی اشخاص نشود، حکم این تبصره، خلاف موازین شرعی است. لذا در تبصره (۲) اصلاحی از این جهت که امنیت ملی یا مصالح عمومی شامل مواردی که مربوط به امنیت شخصی است نیز می‌شود یا خیر، واجد ابهام است.

■ نظر شورای نگهبان

۲- در ماده (۳)،

۲-۱- در تبصره (۱) اصلاحی، منظور از تفویض «نحوه شمول احکام» به آیین‌نامه اجرایی ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۲-۲- تبصره (۲) اصلاحی، از این جهت که آیا موارد مغایر امنیت ملی یا مصالح عمومی، شامل مصادیقی از امنیت شخصی مانند امنیت عرض و حیثیت اشخاص می‌شود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

***

ماده ۴-

[ماده (۴) به شرح زیر اصلاح می‌شود:]

مشمولان این قانون موظفند با تقاضای کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس شورای اسلامی گزارش عملکرد اجرای این قانون را به مجلس شورای اسلامی ارسال نمایند.

■ دیدگاه عدم مغایرت

مبتنی بر حکم ماده (۴) مصوبه‌ی سابق، مشمولان این قانون به استثنای شوراهای اسلامی

روستا موظف بودند که سالانه به مجلس شورای اسلامی گزارش عملکرد ارائه کنند. با توجه به محدودیت‌ها و امکانات مشمولین این قانون، هیئت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام، حکم این ماده را غیرقابل اجرا و مغایر جزء (۱) بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری تشخیص داد. در ماده (۴) اصلاحی، گزارش عملکرد اجرای قانون با تقاضای کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس شورای اسلامی آماده و به مجلس ارسال می‌شود و شوراهای اسلامی روستا نیز از این امر استثناء نیستند. سازوکار پیش‌بینی شده در مصوبه‌ی اصلاحی، مغایرتی با قانون اساسی و موازین شرع ندارد.

▪ نظر شورای نگهبان

ماده (۴)، با توجه به اصلاح به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای مدظله العالی

«... شما استدلال دارید، اما این استدلال برای مجلس، گاهی معلوم نیست، گاهی برای مجمع تشخیص هم درست معلوم نیست، ... در حالی که خوب است در متن آن حکم اشاره‌ای به استدلال بشود و در یک محل جداگانه آن استدلال به تفصیل نوشته بشود.»

در دیدار با اعضای شورای نگهبان (۱۳۷۹/۴/۲۸)

تهران | خیابان شهید بهشتی
خیابان سرافراز | کوچه پنجم | پلاک ۱۱

www.ccri.ac.ir

کدپستی ۱۵۹۷۸۵۶۱۱۳
دبیرخانه ۰۲۱۸۸۵۳۳۴۲۲

پژوهشکده شورای نگهبان